

Viatge a les entranyes de la serra de Tramuntana

Un equip d'espeleobussos explora la font del Verger, que es troba al barranc de Biniaraix i té l'origen en un dels rius subterranis de l'illa que sorgeixen a més altura.

Lluc García | 18/09/2009 | Vistes: 146

Valoració

Un equip d'espeleòlegs mallorquins especialitzats en exploracions subaquàtiques de cavitats va realitzar els darrers dies d'agost una espectacular expedició a la font del Verger, situada al **barranc de Biniaraix** (en el terme de Sóller) i que neix en el curs d'aigua subterrània practicable més elevat de l'illa, a uns 600 metres d'altura i en un lloc amb un accés molt complicat. L'expedició, finançada per la Fundació Sa Nostra, va implicar moltes dificultats pel lloc abrupte en què se situa la boca de la font. Per això mateix, tot el material - més de 500 quilograms d'estris de busseig i d'escalada- es va haver de dur en helicòpter, que hagué de descarregar-lo sense aturar-se en cap moment. Aquest objectiu tan arriscat es va poder assolir gràcies a la col·laboració del Grup de Rescat i Intervenció de Muntanya i de la unitat d'helicòpters UHEL-32 de la Guàrdia Civil.

Aquest és el llac des del qual els bussejadors intentaren superar les exploracions anteriors. Foto: M.A.Perelló

Segons expliquen els espeleòlegs Xisco Gràcia i Toni Croix, directors tècnics de l'exploració, "antigament aquesta font només brollava després de grans pluges, però en l'actualitat el seu cabal no s'interromp durant l'estiu perquè el riu subterrani es veu continuament alimentat per les filtracions de l'embassament de Cúber". Aquests experts asseguren que "l'aportació natural del brollador ve de les aigües i la neu que es recullen a la vall de Son Torrella, que, juntament amb la **vall de Cúber**, li aporten tot el fluid. El desnivell entre aquestes valls i l'aiguaneix és de 300 metres i la distància d'uns 2 quilòmetres, però el recorregut subterrani es fa en només quatre hores, la qual cosa suposa una gran torrencialitat". Recorden que "això determinaren ja fa anys els espeleòlegs Francesc Ripoll i Lluís Roca".

Quatre dècades d'exploració

Sigui com sigui, tot i que al començament dels anys 70 membres de l'Speleo Club de Mallorca ja començaren a fer exploracions en aquesta cavitat i que aconseguiren -no sense grans dificultats tècniques pels importants desnivells i l'abundància d'argiles- superar els quatre primers sifons (galeries totalment inundades situades entre zones aèries), no va ser fins l'any 1995 quan un grup d'escafandristes britànics n'estudià el quart recorrent-ne uns 135 metres i arribant a una **fondària de 35 metres sota el nivell del llac**. No obstant això, Xisco Gràcia i Toni Croix, de la Federació Balear d'Espeleologia, lamenten que aquesta exploració no quedàs suficientment documentada". És per això que l'agrupació, a través de les tres formacions que la integren -Agrupació Esportiva Voltors, Grup Espeleològic de Llubi i Grup Nord de Mallorca-, va decidir reprendre l'estudi de la cova amb dos objectius: prosseguir la planimetria iniciada als anys 70 i realitzar un reconeixement a fons de tota la cavitat.

Els directors tècnics de l'expedició asseguren que "les dificultats han estat molt grans, ja que la mitja tona de material de busseig necessari per fer els treballs -12.000 litres de mescla respirable per a bussejadors, a més de totes les eines espeleològiques- s'ha hagut de transportar mitjançant una cadena humana fins al punt d'iniciar la nova exploració subaquàtica superant més de 200 metres del primer sector de la cavitat". En aquesta nova expedició els experts han aconseguit topografiar el darrer sífo conegut, de 300 metres de llarg, en condicions de visibilitat molt dolentes. Els **científics calculen** que durant el mes d'agost el volum d'aigua en aquest indret "oscil·lava els 11.500 metres cúbics i la temperatura de l'aigua era de només 14 graus". Gràcia i Croix indiquen que "això només és el principi, ja que ara han de continuar la documentació i el reconeixement d'aquesta important cova hidrològicament activa de la serra de Tramuntana. Aquests treballs es complementaran en el futur amb estudis sobre la fauna, anàlisis dels sediments i altres investigacions".